

Evropski pokret
Srbija

RADNA GRUPA: REGIONALNA SARADNJA
Prvo zasedanje – Beograd, 15. decembra 2008. godine

Tema: Aktuelna situacija u regionalnoj saradnji – dostignuća i izazovi

PREPORUKA

Moderator zasedanja Tanja Mišćević upoznala je članove Grupe da su predviđena tri zasedanja i da će teme sledećih sastanaka RG biti „Slovačko iskustvo u regionalnoj saradnji – Višegradaska grupa“, kao i „Rezultati, ocene i očekivanja u prioritarnim oblastima regionalne saradnje“. Interni ekspert RG Regionalna saradnja je Jasminka Kronja.

Na prvom zasedanju Radne grupe razmotrena je aktuelna situacija u regionalnoj saradnji i pozicija Srbije iz više uglova: u okviru procesa pridruživanja Evropskoj uniji, međuzavisnost bilateralnih odnosa i regionalne saradnje, glavni izazovi u radu Saveta za regionalnu saradnju, kako Evropska komisija vidi region, odnosno svaku zemlju pojedinačno u svom poslednjem Izveštaju o napretku. Horizontalno pitanje je bilo da li je i koliko regionalna saradnja od uslova evoluirala u potrebu. Uvodničari su bili **Milica Delević**, direktorka Kancelarije Vlade Srbije za evropske integracije koja se osvrnula u svom izlaganju na istorijat uslova razvijanja dobrosusedskih odnosa i regionalne saradnje za zemlje koje se uključe u proces proširenja EU, komparaciju zahteva za ispunjavanje ovog uslova za zemlje prethodnog kruga proširenja EU sa zemljama u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja, kao i na to koliko je ovaj uslov danas ispunjen; **Milan Simurdić** iz Foruma za međunarodne odnose EPuS-a, koji je govorio o povezanosti bilateralne i regionalne saradnje u kontekstu prevazilaženja problema iz prošlosti i izgradnje zajedničke budućnosti u EU; **Marina Jovićević** direktorka Direkcije za regionalne inicijative u Ministarstvu spoljnih poslova, koja je govorila o glavnim izazovima u radu nove regionalne institucije - Saveta za regionalnu saradnju sa sedištem u Sarajevu; **Tanja Mišćević** koja je u svom izlaganju komentarisala ocene Evropske komisije o napretku zemalja regiona pojedinačno iznete u redovnom godišnjem izveštaju (novembar 2008. godine), kao i Strategiju proširenja EU za 2008-2009. godinu.

Ukazano je na delikatan položaj u koji je Srbija dospela nakon jednostranog proglašenja nezavisnosti Kosova, praktične posledice u ekonomskom smislu kao i političke u odnosima sa susedima. Napomenuto je da su aktivno unapređivanje regionalne saradnje i razvoj dobrosusedskih odnosa obaveza R. Srbije na osnovu ratifikovanog Sporazuma o stabilizaciji i pridržavanju EU koji je postao zakon i mora da se sprovodi kao i drugi zakoni.

U duhu dobrosusedskih odnosa i zajedničkog napretka ka EU, učesnici zasedanja pozdravili su zvanično podnošenje zahteva Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji.

Evropski pokret u Srbiji

Kralja Milana 31/II
11000 Beograd, Srbija
Tel: 011/ 3640-174
Fax: 011/ 3640-202
office@emins.org
www.emins.org

PROJEKAT FINANSIRA EU
KROZ FOND ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
KOJIM RUKOVODI DELEGACIJA EK U REPUBLICI SRBIJI,
A TEHNIČKI REALIZUJE PRESS NOW

Evropski pokret
Srbija

Sumirajući ocene, mišljenja i sugestije iznete u uvodnim izlaganjima i diskusiji, a imajući u vidu preporuke prvog sastanka Radne grupe Konventa 2006-07 o unapređivanju političkog okvira za regionalnu saradnju, usvojeni su sledeći zaključci i preporuke:

- Prvi spoljnopolitički prioritet R. Srbije treba da budu odnosi sa susedima i odnosi u regionu. Izražena je nada da je pogoršanje bilateralnih odnosa Srbije sa nekim susedima kratkoročno i zaključeno da ono nikako ne bi trebalo da bude trend. Akteri državne vlasti treba dodatno da rade na razvijanju saradnje, da ulože napore da se problemi rešavaju, da rade na otklanjanju prepreka, da nastoje da se očuvaju postignuti rezultati i pozitivna atmosfera u regionalnoj saradnji. Postoji opasnost da se pogoršanje bilateralnih odnosa, ukoliko je trajnije, prelije u regionalnu saradnju i da dođe do formiranja pod-regionalne saradnje u kojoj bi jedna zemlja mogla biti isključena.
- Zajednički okvir za region i pokretač unapređenja saradnje je integracija u Evropsku uniju i zemlje regiona treba bilateralno i multilateralno da sarađuju po pitanjima značajnim za bolju budućnost i kvalitetniji život građana, istovremeno rešavajući otvorena pitanja iz prošlosti, kao što su ratni zločini i pitanje izbeglica. Pozdravljen je veliki napredak u povezivanju regiona kako međusobno, tako i sa EU u brojnim oblastima, kao što su energetika, infrastruktura, slobodna trgovina, vazdušni prostor, pravosuđe i unutrašnji poslovi, bezbednost, socijalna pitanja, nauka, obrazovanje i druge. Istaknuta je uloga civilnog društva i međuljudskih kontakata u unapređivanju odnosa sa susedima i premošćavanju problema. Takođe, ukazano je da su nedovoljno iskorišćeni resursi i mogućnosti u saradnji između parlamenata i političkih stranaka. Kao važna pitanja za zajedničku budućnost pomenuti su energetika, transport i bezbednost.
- Značajan izazov u regionalnoj saradnji biće pregovori o uspostavljanju Transportne zajednice sa EU kroz koje će se prelomiti politički i ekonomski problemi, uključujući modalitete učešća Kosova i Metohije. Predloženo je da Srbija osmišljenom i koordiniranom akcijom lobira da sedište buduće Transportne zajednice bude u Beogradu, gde se već nalazi regionalna Transportna opservatorija SEETO. Preporučeno je da eksperti iz nadležnih ministarstva, Ministarstvo spoljnih poslova i Evropski pokret u Srbiji sačine plan lobiranja i predlože ga nadležnim državnim instancama na podršku.
- U vezi sa implementacijom sporazuma CEFTA 2006 ukazano je na potrebu otklanjanja ograničenja i prepreka u privrednoj saradnji, posebno velikog broja nekarinskih barijera (nove se stvaraju, a stare se ne otklanjaju, uzrok dobrim delom u primeni različitih standarda u članicama). Između ostalog, ukazano je i na činjenicu da se kompleksom pitanja vezanih za implementaciju CEFTA sporazuma aktivno bavi i Forum privrednih komora potpisnica CEFTA o čijem radu je javnost u regionu slabo upoznata.
- Zaključeno je da dobrosusedski odnosi i regionalna saradnja nije novi uslov postavljen Zapadnom Balkanu, ali jeste naglašeniji, imajući u vidu potpuno nove

Evropski pokret u Srbiji

Kralja Milana 31/II
11000 Beograd, Srbija
Tel: 011/ 3640-174
Fax: 011/ 3640-202
office@emins.org
www.emins.org

PROJEKAT FINANSIRA EU
KROZ FOND ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
KOJIM RUKOVODI DELEGACIJA EK U REPUBLICI SRBIJI,
A TEHNIČKI REALIZUJE PRESS NOW

Evropski pokret
Srbija

istorijske i političke okolnosti, teško nasledje ratnih sukoba u regionu i potrebu da se region pre svega stabilizuje. Uslov razvijanja dobrosusedskih odnosa i regionalne saradnje važio je i za zemlje centralne i istočne Evrope na njihovom putu ka EU, ali u formi koja je bila adekvatna tadašnjoj istorijskoj i političkoj situaciji i bilateralnim odnosima.

- Ocenjujući razvoj regionalne saradnje od 2000. godine konstatovano je da regionalna saradnja evoluirala od ispunjavanja uslova nametnutog u okviru procesa integracije u EU u potrebu koja doprinosi ekonomskom, socijalnom i političkom razvoju svake zemlje pojedinačno.
- Nova faza regionalne saradnje zahteva aktivniji odnos zemalja regiona u pogledu političkog usmeravanja, programiranja, monitoringa, finansiranja i kadrovskih kapaciteta. U tom smislu neophodno je u Srbiji na unutrašnjem planu preduzeti mere da se proces regionalne saradnje tretira kao integralni deo procesa harmonizacije sa EU, da se pojača sistem koordinacije učešća u regionalnoj saradnji, instalise regionalna saradnja kao sastavni deo organizacione sheme za evropske integracije i izgradi dobra i redovna komunikacija i koordinacija nacionalnog koordinatora u Savetu za regionalnu saradnju i nacionalnog koordinatora za IPA, koji treba da deluju komplementarno.
- Srbija treba hitno da potpiše memorandume o saradnji za dve inicijative kojima jedina u regionu još nije formalno pristupila – a to su: Inicijativa za borbu protiv korupcije (RAI) i Inicijativa za prevenciju i sprečavanje katastrofa (DPPI).
- Srbija treba da ima proaktivan stav u regionalnoj saradnji, da kroz postojeću strukturu za evropske integracije formuliše svoje prioritete i preduzme odgovarajuću akciju. Naveden je primer Dunava koji je verbalno istican bezbroj puta kao prioritet što bi logično i trebalo da bude, ali nije sledila akcija koja bi to potvrdila, iako su više puta Evropska komisija i Pakt za stabilnost JIE pokušavali da pošalju signal Srbiji da iskoristi šansu i pokrene konkretne projekte.
- Radna grupa je podržala predlog regionalne mreže nevladinih i think-tank organizacija Koalicija za regionalnu saradnju i evropske integracije, predvođene Evropskim pokretom u Srbiji i Igmanske inicijative da se u što skorije vreme održi samit lidera zemalja Zapadnog Balkana. Formulisanje zajedničke platforme za ubrzanje procesa evropske integracije bilo bi od velikog značaja za unapređenje bilateralnih, regionalnih i odnosa sa Evropskom unijom.

Učesnici Radne grupe su postavili i pitanje adekvatnosti strategije proširenja EU. Evropska unija nema konzistentnu strategiju proširenja sa objektivnim merilima za ocenjivanje napretka i ispunjavanja uslova. Bela knjiga Evropske komisije za pripremu pridruženih zemalja centralne i istočne Evrope za integraciju u unutrašnje tržište Evropske unije, objavljena 1995. godine, bila je veoma korisna za te zemlje, a sličan dokument bio bi, takođe, od velike koristi za zemlje koje su sada u procesu pristupanja.

Evropski pokret u Srbiji

Kralja Milana 31/II
11000 Beograd, Srbija
Tel: 011/ 3640-174
Fax: 011/ 3640-202
office@emins.org
www.emins.org

PROJEKAT FINANSIRA EU
KROZ FOND ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
KOJIM RUKOVODI DELEGACIJA EK U REPUBLICI SRBIJI,
A TEHNIČKI REALIZUJE PRESS NOW